Опорний конспект · 1.13. Велика літера. Лапки у власних назвах

Українська мова · Підготовка до НМТ · Розділ 1. Фонетика. Графіка

1. Два питання, які вирішують усе

питання 1 Це **рід чи ім’я**? Родове слово — з малої: **місто** Київ, **вулиця** Хрещатик, **готель** «Дніпро».

питання 2 З великої **всі слова чи тільки перше**? Держави, географія, найвищі органи влади → усі; установи, свята, документи → перше.

2. Усі слова з великої

Група	Приклади
імена, псевдоніми, прізвиська, клички	Леся Українка · Марко Вовчок · Ярослав Мудрий · Сірко · Мурка
географія й астрономія (крім родових слів)	Чорне море · Карпати · Кривий Ріг · Чумацький Шлях · Велика Ведмедиця
держави й автономні одиниці	Сполучені Штати Америки · Республіка Польща · Автономна Республіка Крим
найвищі органи влади України	Верховна Рада України · Кабінет Міністрів України · Конституційний Суд України
окремий випадок серед свят	День Незалежності України · День Соборності України

3. Тільки перше слово (і власні назви)

Група	Приклади
установи, заклади, партії, церкви	Міністерство освіти і науки України · Національний банк України · Православна церква України
найвищі державні посади	Президент України · Голова Верховної Ради України · Генеральний секретар ООН
свята, події, епохи, заходи	Новий рік · День учителя · епоха Відродження · Олімпійські ігри
документи, ордени, премії, пам’ятки	Конституція України · орден Свободи · Нобелівська премія · Андріївська церква

4. З малої літери

- посади, звання, титули: **президент компанії**, міністр, мер, професор, король;
- породи тварин: вівчарка, пудель, мустанг;
- назви народів: українці, слов’яни;
- місяці й дні тижня: **січень, понеділок**;
- загальні назви від власних: рентген, ампер, бостон, мадера;
- підрозділи установ: відділ кадрів, кафедра.

> Земля, Сонце, Місяць — з великої лише як астрономічні назви: **обробіток землі, схід сонця**.

5. Релігія (правопис 2019)

Велика	Мала
Бог · Господь · Спаситель · Богородиця · Свята Трійця	вигуки: боже мій, господи, їй-богу, бог з ним
Великдень · Різдво · Покрова · Великий піст	служби: літургія, вечірня, хресний хід
Біблія · Євангеліє · Коран — **без лапок**	прикметники: різдвяні канікули

6. Лапки

є назва **символічна**, замінна на іншу

- газета «Літературна Україна» · роман «Тигролови»;
- готель «Дніпро» · кіностудія «Довженко-фільм»;
- вода «Моршинська» · поїзд «Чорноморець»;
- станція метро «Академмістечко» · медаль «За врятоване життя».

немає назва **описова** або географічна

- Україна · Київ · вулиця Хрещатик;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
- орден Свободи · Нобелівська премія · Біблія · КрАЗ.

> Сорти рослин — у лапках, але з **малої**: пшениця «золотоколоса».